

Utkast til høringsvar vedr. UiTs strategi mot 2030. Drøftes i fakultetsstyremøtet den 9. mai 2022.

Fakultetet takker for at strategiarbeidet har vært involverende, bl.a. gjennom en rekke arbeidsgrupper hvor fakultetet har bidratt. Det hadde nok vært fordelaktig om en kunne benyttet noe mer tid til dette arbeidet, men samtidig er det forståelse for at det har vært nødvendig å holde et høyt tempo i arbeidet.

I det følgende kommenteres de spørsmålene som er stilt i høringsbrevet.

1. Overordnet

Strategien med de tre innsatsområdene framstår som overordnet og vid. En mulig innvending og bekymring er at – med unntak for det første innsatsområdet – vil UiT framstå som noe konturløs og lite gjenkjennbart både for ansatte, studenter og samfunnslivet rundt. Dette kan bøtes med å spesifisere/tydeliggjøre eksempelvis hvilke samfunnsutfordringer som det særlig skal arbeides med. Slik strategien er utformet er det uklart hvem som er tenkt som primære målgrupper.

Likevel vurderer Det juridiske fakultet strategien som egnet for å utarbeide en overordnet handlingsplan for å følge opp og konkretisere fakultetets bidrag. Mange av fakultetets aktiviteter vil kunne gi verdifulle bidrag til utdanning og forskning som gjelder Arktis, og arbeidet med å løse de store samfunnsutfordringene. Det sterke fokus på Arktis og nordområdene kan tenkes å virke ekskluderende på den måten at det kan oppfattes slik at problemstillinger som gjelder andre geografiske områder faller utenfor det UiT ønsker å satse på.

Vi er positive til at hvert innsatsområde har en tydelig ambisjonsbeskrivelse. Imidlertid er fakultetet mer usikker på funksjonen til prioriteringene under hvert innsatsområde. De er i stor grad mer formulert som målsetninger mer enn som tydelige prioriteringer. Dermed kan det oppstå usikkerhet om og kreve omfattende arbeid med å operasjonalisere dem.

Hvert innsatsområde har en innledning, en ambisjonsbeskrivelse og beskrivelse av hva som skal til for å nå ambisjonene. Slik de tre avsnittene er formulert for hvert innsatsområde, er det til dels uklart hvilken funksjon og sammenheng avsnittene har. Det oppfattes som uklart på hvilken måte de tre avsnittene er knyttet sammen, og utgjør en samlet beskrivelse av det enkelte innsatsområde.

Under innsatsområdet Arktis og nordområdene i beskrivelsen av UiTs bidrag listes bl.a. urfolk og juss. I tillegg kunne andre områder som språk vært tatt med. Det er et viktig urfolksspørsmål og er også viktig for samhandling i Arktis. «Juss» bør vurderes erstattet med «rettsvitenskap».

Videre er det i denne listen en sammenblanding av ulike *faglige tilnærminger* (f.eks. juridisk, teknologisk, økonomisk) og *tema* som klimaendringer, hav og ressursutnyttelse. Det bidrar ikke til klarhet og tydelighet i strategien. Derfor bør det vurderes å skille og tydeliggjøre hva som gjelder tema og hva som gjelder ulike faglige tilnærminger.

Kanskje kan det være en ide at verdien av og utnyttelsen av bredden av fag ved UiT allerede framkommer av innledningen til strategien og ikke bare er plassert under ett av innsatsområdene

2. Arktis og nordområdene

Fakultetet foreslår «Arktis» som tittel på innsatsområdet, som anses som en tilstrekkelig beskrivelse.

Det vises til den generelle kommentaren om tydelige prioriteringer. I forhold til dette innsatsområdet kan det reises spørsmål ved hva det innebærer av prioriteringer at man skal styrke UiTs posisjon som det ledende universitetet når det gjelder kunnskap og kompetanse om samiske spørsmål. Tilsvarende

når det gjelder å ta lederskap i utvikling av arktisk samarbeid, hva og hvordan skal UiT som organisasjon prioritere for å få dette til?

Videre er det ikke enkelt å forstå hvorfor samiske og kvenske spørsmål er trukket fram, uten at f.eks. hav og miljø er omtalt spesifikt, jfr. neste punkt.

Fakultetet reiser også spørsmål om ikke språk og språkkompetanse generelt bør prioriteres, særlig sett i lys av ambisjonene om å utforske faglige spørsmål i samarbeid. Arktis og nordområdene omfatter en rekke språk, samtidig som klimaendringer og globale trender kan forutsette kompetanse også om andre språk enn de som brukes i nordområdene.

3. Store samfunnsutfordringer

I tråd med den generelle kommentaren, bør noen av de viktigste samfunnsutfordringene som UiT bør prioritere å arbeide med angis, som vil inkludere effekter av klimaendringer (som merkes best i Arktis), negativ demografisk utvikling i Nord-Norge sammen med behov for bærekraftig næringsutvikling, og ikke minst endrede geopolitiske rammer. Alle disse utfordringene krever rettsvitenskapelig bidrag, både i form av forskning og utdanning. Bl.a. vil det kunne kreve nye måter å regulere menneskelig aktivitet på.

Blant de store samfunnsutfordringene som kunne vært eksplisitt nevnt er klimaendringer, siden effekten av disse i mange tilfeller merkes først og sterkest i polare områder. Et annet område er forurensning i havet, dels fordi Nord-Norge har enorme inntekter av fangst fra havet, fangst som må ha høy kvalitet, og dels fordi globale utfordringer som forurensning i havet ikke kan løses av Norge alene, men er et internasjonalt problem som skyldes lokal forurensning med global virkning. Andre aktuelle samfunnsutfordringer er trussel mot demokratiet, personvern og forsyningssikkerhet.

For å løse de store samfunnsutfordringene kreves det sannsynligvis tilnærminger som en kan skimte i forslaget til strategi. Strategien kunne her gjerne vært enda tydeligere på arbeidsmetodikk, f.eks. monofaglig, tverrfaglig, flerfaglig og transfaglig metodikk. Valg av arbeidsmetodikk, kompetanse i valg av arbeidsmetodikk og gjennomføring av ulike arbeidsmetodikker er også slik en kan ane i strategien, men det kunne gjerne vært tydeligere. Koblingen mellom prioriteringene og den innledende teksten i innsatsområdet er ikke umiddelbart forståelig. Det gjør det vanskelig å se hvilken retning og faktisk prioritet som inngår i listen av prioriteringer. Ved å spesifisere samfunnsutfordringer som UiT særlig skal arbeide med, ville dette blitt tydeligere.

4. Mangfold og talentutvikling

En generell kommentar til dette strategiske innsatsområdet, er at det kan tolkes som at «alle skal med». Videre kan deler av teksten oppfattes som å gjenta de forpliktelser UiT har som arbeidsgiver. Bruk av begrepet mangfold kan være problematisk, siden en synes å gi begrepet et nytt og annet innhold enn det som vanligvis forbindes med begrepet. Her bør det vurderes å finne et mer passende begrep, slik som variasjon, differensiert, diversitet. Generelt er det vanskelig å se at dette innsatsområdet gir en tydelig strategisk retning hvor UiT har et særpreg og som skiller oss fra andre universiteter.

5. Tittel

Drivkraft i nord er godt innarbeidet og er en god tittel for strategien. Et samisk ord foran Drivkraft i nord er en god ide. Ingen av de forslagene som er nevnt synes å passe godt. «Nidkjær» er ikke nødvendigvis en positiv egenskap.